

Kommunala och regionala frågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår ett tillkännagivande om åtgärder för att öka antalet förtroendevalda. Regeringen bör återkomma med förslag på hur förtroendeuppdragen ska utformas så att fler människor lockas att engagera sig politiskt, hinder mot nyrekrytering minskar och ungdomar kan ges ökade möjligheter att delta i den demokratiska processen.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om en ny kommunreform, undantag från lokaliseringsprincipen för bredbandsutbyggnad, kommuners deltagande i fristadssystemet, kommuner som testarenor, ansvaret för tillfälliga anläggningsboenden, virtuella kommuner, kompetenslyft i hbt-frågor, den kommunala självstyrelsen, regionalt utvecklingsansvar och regionalisering.

Utskottet avstyrker efter förenklad beredning ett antal motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet behandlat tidigare under valperioden. Dessa motionsyrkanden rör frågor om frivilliga kommun-sammanslagningar, lokalt brottsförebyggande arbete, medborgarskapskrav för rösträtt i lokala val och inrättandet av en kommunal standard i välfärds-systemet.

I betänkandet finns sex reservationer (SD, C, V, L, KD och -) och fyra särskilda yttranden (M, SD, C, L och -).

Behandlade förslag

Ett femtiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16 och 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Åtgärder för att öka antalet förtroendevalda m.m.	7
En ny kommunreform	9
Undantag från lokaliseringsprincipen för bredbandsutbyggnad	11
Kommuners deltagande i fristadssystemet	14
Kommuner som testarenor	17
Ansvaret för tillfälliga anläggningsboenden	18
Virtuella kommuner	19
Kompetenslyft i hbt-frågor	20
Den kommunala självstyrelsen	22
Regionalt utvecklingsansvar	24
Regionalisering	26
Motioner som bereds förenklat	31
Reservationer	32
1. Åtgärder för att öka antalet förtroendevalda m.m., punkt 1 (V)	32
2. Kommuners deltagande i fristadssystemet, punkt 4 – motiveringen (SD, -)	32
3. Ansvaret för tillfälliga anläggningsboenden, punkt 6 (V)	33
4. Kompetenslyft i hbt-frågor, punkt 8 (L)	33
5. Regionalisering, punkt 11 (C)	34
6. Regionalisering, punkt 11 (KD)	35
Särskilda yttranden	37
1. Motionsyrkanden som bereds förenklat, punkt 12 (M)	37
2. Motionsyrkanden som bereds förenklat, punkt 12 (SD, -)	37
3. Motionsyrkanden som bereds förenklat, punkt 12 (C)	37
4. Motionsyrkanden som bereds förenklat, punkt 12 (L)	38
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	39
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	39
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	42

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Åtgärder för att öka antalet förtroendevalda m.m.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör återkomma med förslag på hur förtroendeuppgiften ska utformas så att fler människor lockas att engagera sig politiskt, hinder mot nyrekrytering minskar och ungdomar kan ges ökade möjligheter att delta aktivt i den demokratiska processen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2496 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkandena 1–3 och

bifaller delvis motion

2015/16:2182 av Lise Nordin m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 1 (V)

2. En ny kommunreform

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2358 av Lars-Arne Staxäng (M) och

2016/17:277 av Lars-Arne Staxäng (M).

3. Undantag från lokaliseringsprincipen för bredbandsutbyggnad

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:288 av Lars-Axel Nordell (KD),

2016/17:1119 av Anette Åkesson m.fl. (M) yrkande 5,

2016/17:2530 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 29,

2016/17:2648 av Camilla Waltersson Grönvall och Maria Stockhaus (båda M) och

2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 41.

4. Kommuners deltagande i fristadssystemet

Riksdagen avslår motion

2015/16:2491 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2.

Reservation 2 (SD, -) – motiveringen

5. Kommuner som testarenor

Riksdagen avslår motion

2016/17:3109 av Rickard Nordin (C).

6. Ansvar för tillfälliga anläggningsboenden

Riksdagen avslår motion

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 30.

*Reservation 3 (V)***7. Virtuella kommuner**

Riksdagen avslår motion
2015/16:1079 av Hans Wallmark (M).

8. Kompetenslyft i hbt-frågor

Riksdagen avslår motion
2015/16:2786 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2.

*Reservation 4 (L)***9. Den kommunala självstyrelsen**

Riksdagen avslår motion
2015/16:695 av Lotta Finstorp (M).

10. Regionalt utvecklingsansvar

Riksdagen avslår motion
2016/17:3014 av Krister Hammarbergh (M) yrkandena 1 och 2.

11. Regionalisering

Riksdagen avslår motionerna
2015/16:794 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1 och 2,
2015/16:1226 av Jenny Petersson (M),
2015/16:1568 av Jörgen Warborn (M),
2015/16:2369 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 17,
2015/16:2459 av Kristina Yngwe (C) yrkandena 1 och 2,
2015/16:2517 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
2015/16:2664 av Cecilia Widegren (M),
2015/16:3028 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,
2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:626 av Hanna Westerén (S),
2016/17:1280 av Christian Holm Barenfeld och Pål Jonson (båda M),
2016/17:1284 av Roland Gustbée och Katarina Brännström (båda M)
yrkandena 1 och 2,
2016/17:1444 av Jenny Petersson m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:1860 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:2179 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,
2016/17:2308 av Jörgen Warborn (M) och
2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 2.

*Reservation 5 (C)**Reservation 6 (KD)***12. Motionsyrkanden som bereds förenklat**

Riksdagen avslår motionerna
2015/16:110 av Edward Riedl (M),
2015/16:1215 av Said Abdu (FP),

2015/16:2396 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,
2015/16:2832 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkandena 1–3,
2015/16:2919 av Jan R Andersson (M),
2015/16:3072 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3,
2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16,
2016/17:1826 av Said Abdu (L) och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 23.

Stockholm den 13 juni 2017

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M), Maria Abrahamsson (M), Jonas Gunnarsson (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (-), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S), Berit Högman (S) och Crister Spets (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas 56 motionsyrkanden om kommunala och regionala frågor från de allmänna motionstiderna 2015/16 och 2016/17. Yrkandena gäller behovet av åtgärder för att öka antalet förtroendevalda, en ny kommunreform, undantag från lokaliseringsprincipen för bredbandsutbyggnad, kommuners deltagande i fristadssystemet, kommuner som testarenor, ansvaret för tillfälliga anläggningsboenden, virtuella kommuner, kompetenslyft i hbt-frågor, den kommunala självstyrelsen, regionalt utvecklingsansvar och regionalisering.

Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet behandlade våren 2015 och 2016 (bet. 2014/15:KU18 och 2015/16:KU13). Dessa motionsyrkanden behandlas därför nu i förenklad form.

Utskottet bereder dessutom i betänkandet En ny kommunallag (2016/17:KU30) proposition 2016/17:171 med förslag på en ny kommunallag. Ytterligare 39 motionsyrkanden om kommunala frågor från de allmänna motionstiderna 2015/16 och 2016/17 behandlas i det betänkandet eftersom de rör frågor som aktualiseras där.

Utskottets överväganden

Åtgärder för att öka antalet förtroendevalda m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör återkomma med förslag på hur förtroendeuppdragen ska utformas så att fler människor lockas att engagera sig politiskt, hinder mot nyrekrytering minskar och ungdomar kan ges ökade möjligheter att delta aktivt i den demokratiska processen.

Jämför reservation 1 (V).

Motionerna

Andreas Norlén m.fl. (M, C, L, KD) begär i motion 2015/16:2496 att åtgärder ska vidtas för att förändra förtroendeuppdragets utformning så att fler människor attraheras av att engagera sig politiskt (yrkande 1) och hinder mot nyrekrytering av förtroendevalda minskar (yrkande 2) samt för att skapa ökade möjligheter för ungdomar att delta aktivt i den demokratiska processen (yrkande 3).

Motionärerna anför att de minskande medlemstalen i politiska partier åtminstone till viss del kan förklaras av förtroendeuppdragets utformning och karaktär. Långa sammanträden och ineffektiv tidsplanering kväver många politiska engagemang, och sammanträden läggs ofta på tider som gör det omöjligt för exempelvis småföretagare eller småbarnsföräldrar att delta. Det är därför enligt motionärerna angeläget att få till stånd åtgärder på såväl statlig som kommunal och regional nivå för att förändra förtroendeuppdragets utformning, exempelvis genom att minska det geografiska och kulturella avståndet mellan medborgare och politiker, så att fler lockas att utöva ett förtroendeuppdrag och så att nyrekryteringen av förtroendevalda underlättas.

Ett liknande yrkande finns i motion 2015/16:2182 av Lise Nordin m.fl. (MP) yrkande 4. Motionärerna begär en handlingsplan för att öka antalet förtroendevalda och stärka fritidspolitikernas roll. De anför att en förklaring till att målet om ett ökat antal fritidspolitiker inte har nåtts kan vara att fritidspolitiker har ett underläge i förhållande till heltidspolitiker som har både mer tid att sätta sig in i frågor och tillgång till tjänstemän som bereder ärenden. Många kommuner har valt att minska antalet förtroendevalda.

Demokratiutredningen

2014 års Demokratiutredning har haft i uppdrag att utreda hur engagemanget inom den representativa demokratin kan öka och breddas och hur individens möjligheter till delaktighet i och inflytande över det politiska beslutsfattandet

mellan de allmänna valen kan stärkas. Uppdraget har bl.a. gällt de förtroendevaldas villkor. Utredningen redovisar i betänkandet Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5 del A s. 266 f.) sin analys att den kommunala politikens villkor har förändrats under senare år, bl.a. till följd av att förtroendeuppdragen har blivit mer betungande och de politiska besluten mer komplexa, samtidigt som beslutsgången sker i ett snabbare tempo. Dessa omständigheter påverkar enligt utredningen vem som väljer att engagera sig politiskt. Utredningen anser att åtgärder måste genomföras för att anpassa villkoren för förtroendeuppdragen så att det går att ägna sig åt förtroendeuppdrag i kommuner och landsting och samtidigt ha tid till heltidsarbete och familjeliv.

Utredningen föreslår bl.a. att kommuner, för att stimulera det demokratiska deltagandet på lokal nivå, ska genomföra försök med direktval till ett begränsat antal platser i en geografisk nämnd, och att kommuner och landsting ska underlätta för förtroendevalda att fullgöra sina uppdrag, exempelvis genom att möjliggöra deltagande i fullmäktige- eller nämndmöten på distans. Ytterligare åtgärder som enligt utredningen skulle kunna förbättra villkoren för förtroendevalda och få fler att ställa upp rör möjligheten till barn tillsyn, rätten att behålla sitt uppdrag även efter en flytt från kommunen eller landstinget, introduktionsutbildningar för nya förtroendevalda och en lagreglerad skyldighet för kommuner och landsting att verka för att förtroendevalda ska kunna fullgöra sina uppdrag under trygga och säkra former.

Demokratiutredningens betänkande bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen föreslår i vårändringsbudgeten för 2017 att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) tillskjuts extra medel för att genomföra förberedande arbete för skolval i samband med de nationella valen 2018 och Europaparlamentsvalet 2019. Skolval ger enligt regeringen en konkret upplevelse av hur det är att rösta och ger skolorna tillfälle att diskutera frågor om demokratins principer. Satsningen riktar sig till högstadie- och gymnasieelever och syftar till att stimulera ett högre valdeltagande bland unga (prop. 2016/17:99 s. 44).

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden. Utskottet har då anfört att önskemålet att öka antalet förtroendevalda och stärka fritidspolitikernas roll förtjänar beaktande. Hur detta ska uppnås får dock enligt utskottet i första hand vara en fråga för kommuner och landsting och de politiska partierna. Utskottet avstyrkte därför motionerna (bet. 2011/12:KU3 s. 19 f.). Utskottet upprepade detta ställningstagande våren 2015 och konstaterade då också att Demokratiutredningens arbete kunde komma att bidra med värdefulla insikter i frågan (bet. 2014/15:KU18 s. 27 f.).

Utskottets ställningstagande

Det är enligt utskottet centralt för att de demokratiska processerna ska fungera att människor lockas av att engagera sig politiskt. Att allt färre väljer att göra det kan till viss del förklaras av svårigheterna att förena ett politiskt förtroendeuppdrag med arbete och familjeliv. Det är därför angeläget att åtgärder vidtas på både statlig och lokal nivå för att förändra förtroendeuppdragets utformning så att fler lockas att engagera sig politiskt och så att hindren mot nyrekryteringen av förtroendevalda minskar. Det är vidare viktigt att stimulera ungdomars politiska engagemang och medvetenhet genom att ge dem möjlighet att påverka den närmaste miljön. Ungdomar bör ha inflytande i skolan och kommunerna genom exempelvis lokala råd.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur förtroendeuppdragen ska utformas så att fler människor lockas att engagera sig politiskt, hinder mot nyrekrytering minskar och ungdomar kan ges ökade möjligheter att delta aktivt i den demokratiska processen. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

En ny kommunreform

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att tillsätta en utredning om en ny kommunreform.

Motionerna

Lars-Arne Staxäng (M) begär i motionerna 2015/16:2358 och 2016/17:277 en utredning som syftar till att en kommunreform ska kunna genomföras. Motionären anför att Sveriges kommuner står inför stora utmaningar bl.a. som en följd av den demografiska utvecklingen. För att kommuner även i framtiden ska klara sina uppgifter behöver de vara större. En sammanslagning av kommuner är enligt motionären en omfattande process som kräver genomgripande utredningar och förhandlingar. Regeringen har aviserat att det behövs en ny regionreform med färre landsting från 2019. Lars-Arne Staxäng menar att det är ett utmärkt tillfälle att då även överväga att tillsätta en utredning om en ny kommunreform.

Gällande regler

Sverige är enligt 1 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) indelat i kommuner och landsting. Enligt 1 kap. 1 § lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting (indelningslagen) får regeringen besluta om ändringar i rikets indelning i kommuner, om ändringen kan antas medföra en bestående fördel för en kommun eller en del av en kommun eller andra

fördelar från allmän synpunkt. Vid en prövning av frågan om indelningsändring ska särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från den eller de kommuner som närmast berörs av ändringen. Om en sådan kommun motsätter sig en indelningsändring, får beslut om ändringen fattas endast om det finns synnerliga skäl. Särskild hänsyn ska också tas till befolkningens önskemål och synpunkter.

Enligt 1 kap. 20 § indelningslagen kan en fråga om ändring i den kommunala indelningen väckas av en kommun eller medlem av en kommun som skulle beröras av ändringen. En ansökan om en sådan ändring ska lämnas in till Kammarkollegiet. Regeringen, Kammarkollegiet och länsstyrelsen kan ta upp en fråga om indelningsändring på eget initiativ.

I ärenden om sådana indelningsändringar som avses i bl.a. 1 § ska Kammarkollegiet, enligt 21 §, göra den utredning som behövs eller, när det bedöms lämpligt, överlämna åt länsstyrelsen att göra utredningen. Om det behövs med hänsyn till ärendets omfattning och beskaffenhet, får Kammarkollegiet ge i uppdrag åt en särskild utredare att göra utredningen. En utredning om en ändring i den kommunala indelningen ska, enligt 22 §, omfatta alla omständigheter som inverkar på frågan. Vid utredningen ska samråd ske med de kommuner som har intresse av frågan. När det finns skäl till det ska, enligt 24 §, en särskild undersökning göras om befolkningens inställning till en indelningsändring. Om en särskild utredare finner skäl till en sådan undersökning, ska han eller hon anmäla detta till Kammarkollegiet, som beslutar i frågan.

En aviserad regionreform

Regeringen tillsatte i juli 2015 en kommitté med uppdrag att föreslå en ny regional indelning som innebär att Sverige delas i väsentligt färre län och landsting (Fi 2015:09, dir. 2015:77). Kommittén, som har antagit namnet Indelningskommittén, ska enligt direktiven utgå från vilka behov medborgare och näringsliv har i olika frågor, såsom transporter, arbetsmarknad, hälso- och sjukvård, utbildning, kultur och en god miljö. Kommittén bör därför utgå från kommungränser och gränserna för de s.k. arbetsmarknadsregionerna eller funktionella regionerna. Kommitténs syfte är att skapa en ändamålsenlig indelning och effektiva organisationer med en bättre anpassning till demografiska, näringsgeografiska och miljömässiga förhållanden.

Indelningskommittén har i ett delbetänkande våren 2016 redovisat sin bedömning att Sverige, för att hela landets resurser ska tas till vara och för att det ska skapas förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet, bör vara indelat i sex län och landsting. En sådan regionreform handlar enligt kommittén inte främst om en sammanslagning av befintliga län och landsting, utan om att skapa en regional samhällsorganisation där statliga myndigheter kan ha en gemensam indelning med de nya länen och landstingen, vilket i sin tur ger ökad styrka i arbetet med såväl regionalt tillväxtarbete som hälso- och sjukvård. Kommittén lämnar vidare i delbetänkandet förslag på tre nya län och

landsting, som för landstingens del enligt kommittén kan träda i kraft den 1 januari 2019: Norrlands län, Svealands län och Västra Götalands län (SOU 2016:48 s. 163 f. och 181 f.). Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om kommunal indelning och kommunal kompetens. Utskottet konstaterade att en fråga om ändring i den kommunala indelningen enligt indelningslagen kan initieras såväl av en kommun eller medlem av en kommun som skulle beröras av ändringen som av regeringen, Kammarkollegiet och länsstyrelsen, vilka kan ta upp en fråga om indelningsändring på eget initiativ. Utskottet fann därför inte anledning att ställa sig bakom motionerna (bet. 2014/15:KU18 s. 53).

Utskottet behandlade i betänkande 2015/16:KU25 regeringens proposition om ändringar i indelningslagen och i lagen (1992:339) om proportionellt valsystem. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag, men föreslog också att riksdagen i ett tillkännagivande skulle begära att regeringen ska återkomma med förslag på bestämmelser av innebörden att befolkningens önskemål och synpunkter ska beaktas vid ändringar i landstingsindelningen (bet. s. 13 f.). I en reservation (S, MP, V) föreslogs att riksdagen inte skulle göra något tillkännagivande. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2015/16:291).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och ställer sig inte bakom vad som yrkas i motionerna om att utreda förutsättningarna för en ny kommunreform. Motionsyrkandena avstyrks.

Undantag från lokaliseringsprincipen för bredbandsutbyggnad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om undantag från lokaliseringsprincipen för att möjliggöra utbyggnad av bredband över kommungränser.

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:2530 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 29 begärs ändringar i kommunallagen så att lokaliseringsprincipen inte hindrar utbyggnaden av bredband över kommungränser. Samma yrkande finns också i motionerna 2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 41, 2016/17:1119 av Anette Åkesson m.fl. (M) yrkande 5, 2016/17:288 av Lars-Axel Nordell (KD) och 2016/17:2648 av Camilla Waltersson Grönvall

och Maria Stockhaus (båda M). Motionärerna anför att samhället blir alltmer beroende av goda uppkopplingsmöjligheter. Kommunallagens lokaliseringsprincip hindrar ofta en fiberutbyggnad över kommungränser, med ökade kostnader eller utebliven utbyggnad som följd.

Lokaliseringsprincipen

Av 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) följer att en kommuns eller ett landstings åtgärd måste vara knuten till kommunens respektive landstingets eget område eller dess medlemmar (lokaliseringsprincipen). Bestämmelsen syftar bl.a. till att hindra kommuner och landsting från att konkurrera med verksamhet utanför den egna kommunen eller det egna landstinget genom att sälja sina tjänster till andra kommuner eller landsting.

Undantag från lokaliseringsprincipen kan tillåtas för att möjliggöra kommunala åtgärder även om resultatet kan användas av också andra än kommuninvånare, såsom anläggningar för trafik och föreningsverksamhet (Kommunallagen med kommentarer och praxis, Lena Dalman m.fl., femte upplagan, 2011). Uttryckliga undantag kan exempelvis göras i speciallagstiftning, såsom i 7 kap. 1 § ellagen (1997:857) som anger att bl.a. kommunala energibolag utan hinder av lokaliseringsprincipen får bedriva elproduktion och elhandel samt viss nätverksamhet.

Utredningen om utvärdering av bredbandsstrategin

Frågan om lokaliseringsprincipen och ett eventuellt behov av undantag för att underlätta utbyggnaden av fiberinfrastruktur berördes av Utredningen om utvärdering av bredbandsstrategin i betänkandet Bredband för Sverige in i framtiden (SOU 2014:21). Utredningen anser att utbyggnaden av bredbandsinfrastruktur med hög överföringshastighet behöver stimuleras om regeringens bredbandsmål ska nås. Det skulle enligt utredningen eventuellt kunna gynna utbyggnaden om ett undantag från lokaliseringsprincipen införs i lagen om vissa kommunala befogenheter. Eftersom utredningen inte haft möjlighet att utreda alla de frågeställningar som behöver besvaras för att bedöma alla konsekvenser av ett sådant undantag anser den att regeringen skyndsamt ska ta initiativ till att utreda möjligheterna och konsekvenserna av att göra ett undantag från lokaliseringsprincipen för kommuner vad gäller utbyggnad av infrastruktur för bredband med hög överföringshastighet (s. 144).

Regeringens bredbandsstrategi

Regeringen presenterade i december 2016 en ny bredbandsstrategi: Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi. Målet för tillgången till snabbt bredband i hela Sverige innebär att 95 procent av alla hushåll senast 2020 bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. På något längre sikt innebär målet att senast 2025 bör 98 procent av hushållen ha tillgång till bredband om

minst 1 Gbit/s, 1,9 procent ha tillgång till minst 100 Mbit/s och 0,1 procent tillgång till minst 30 Mbit/s.

För att uppnå målen behövs enligt regeringen nya aktiviteter på flera områden. Det behöver bli tydligare hur olika aktörer på bredbandsmarknaden bör förhålla sig till varandra och hur bredbandsutbyggnaden påverkas av deras inbördes förhållande. Utbyggnaden måste göras smidigare och underlättas på flera sätt för att skapa förutsättningar för en ökad kostnadseffektivitet. Det måste skapas förutsättningar för att utbyggnaden ska kunna nå allt fler människor och saker där dessa befinner sig.

Regeringen beslutade den 8 juni 2017 att ge Post- och telestyrelsen i uppdrag att, inom ramen för ett uppdrag som gäller kommunernas roll i arbetet med utbyggnaden av bredbandsnäten, se över möjligheterna till undantag från lokaliseringsprincipen.

Trafikutskottets tidigare behandling

Trafikutskottet har tidigare berett ett flertal motionsyrkanden med samma innebörd som de nu aktuella. Trafikutskottet konstaterade senast (bet. 2015/16:TU19 s. 36) att frågan om ett undantag från lokaliseringsprincipen för att underlätta utbyggnaden av kommunal fiberinfrastruktur behandlats av den nämnda Utredningen om utvärdering av bredbandsstrategin och att utredningens förslag bereddes inom Regeringskansliet. Trafikutskottet fann det angeläget att så många hushåll som möjligt får tillgång till någon form av fiberanslutning och förutsatte att frågan om undantag från lokaliseringsprincipen beaktades noggrant av regeringen i översynen av politiken på området för att bestämmelsen inte ska få verka som hämsko för den fortsatta utbyggnaden av kommunala fibernät. Trafikutskottet konstaterade också att utredningen påpekat att det redan finns undantag för de kommunala energibolagen som skulle kunna utsträckas till de kommunala stadsnäten.

Utskottets ställningstagande

Det är enligt utskottet mycket angeläget att så många hushåll som möjligt har tillgång till snabbt bredband. För att bredbandsstrategin ska uppnås krävs ett flertal olika åtgärder. Utskottet konstaterar att regeringen nu har beslutat att ge Post- och telestyrelsen i uppdrag att se över förutsättningarna för undantag från lokaliseringsprincipen vid bredbandsutbyggnad. Motionsyrkandena, som i huvudsak får anses tillgodosedda genom detta uppdrag, avstyrks.

Kommuners deltagande i fristadssystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om kommuners deltagande i fristadssystemet.

Jämför motivreservation 2 (SD och -).

Motionen

I kommittémotion 2015/16:2491 yrkande 2 begär Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) ett tillkännagivande om att regeringen ska fortsätta att intensifiera arbetet för att kommuner ska kunna erbjuda förföljda konstnärer en fristad under två år för att de ska kunna fortsätta leva och fortsätta arbeta. Det kommunala fristadssystemet innebär enligt motionärerna ett värnande av yttrandefriheten och demokratin.

Fristadssystemet

Med fristadskonstnärer avses konstnärliga utövare, exempelvis författare, skribenter, dramatiker, bildkonstnärer och filmare, som i sina hemländer utsatts för förföljelse. En fristad innebär att en kommun erbjuder konstnärer och deras familjer uppehälle och boende under ett eller två år för att ge konstnären möjlighet att utöva sin konstnärliga verksamhet i Sverige.

Det finns inga särskilda regler om fristadskonstnärer i utlänningslagstiftningen. Av 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen (2005:716) följer emellertid att uppehållstillstånd får beviljas den som har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom en anställning. Bestämmelsen gäller s.k. fria yrkesutövare. I förarbetsuttalanden till en äldre, motsvarande bestämmelse anges att prövningen om uppehållstillstånd till fria yrkesutövare ske ”i en positiv anda”.¹ Försörjningskravet ska anses uppfyllt genom värdkommunens bidrag till uppehälle och boende.²

Det internationella nätverket International Cities of Refugees Network (Icorn) består av ett fyrtiotal städer i bl.a. Europa som tar emot författare och konstnärer i behov av skydd. Fristadsprogrammet drivs av enskilda städer och samordnas av Icorn. Vissa grundläggande åtaganden regleras i ett avtal mellan de anslutna städerna och Icorn. Städerna förbinder sig t.ex. att erbjuda ett lämpligt kostnadsfritt boende samt att stå för kostnader för exempelvis el, vatten och telefon. En kontaktperson ska också ha i uppgift att integrera gästförfattaren i stadens kulturliv och förmedla kontakter med sociala och kollegiala nätverk.

¹ Prop. 1983/84:144 s. 82. Enligt kommentaren till den nuvarande utlänningslagen är uttalandena fortfarande aktuella (Utlänningslagen med kommentarer, Wikrén och Sandesjö, Norstedts Juridik Ab, 10 uppl.).

² Rättsligt ställningstagande angående uppehållstillstånd för fristadskonstnärer, Migrationsverket 2015-05-12 (SR 19/2015).

Statens kulturråd (Kulturrådet) har i uppdrag att verka för fler fristäder för förföljda konstnärer och för att de fristadskonstnärer som finns i Sverige ska få ökad möjlighet att bli en del av offentligheten. Kulturrådet ska också främja uppmärksamheten kring fristadsfrågor. Uppdraget ska genomföras i samverkan med berörda myndigheter och organisationer i det civila samhället samt med kommuner och landsting (regleringsbrev för budgetåret 2017 avseende Statens kulturråd). Kulturrådet har bl.a. tagit fram en handbok för fristäder och förföljda författare och konstnärer, och har verkat för att bredda fristadssystemet till att även omfatta andra konstnärsgrupper än författare (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s. 31).

Som en del av det s.k. Tryckfrihetsåret 2016, dvs. uppmärksammandet av tryckfrihetsförordningens 250-årsjubileum, gav regeringen i uppdrag åt en särskild utredare att biträda Regeringskansliet i arbetet med att stödja och främja fristadssystemet. Uppdraget har bl.a. inneburit att uppmärksamma fristadskonstnärer, betydelsen av det fria ordet och rätten till konstnärlig frihet, att driva på och följa upp utvecklingen av fristadssystemet samt att synliggöra nuvarande fristadskommuners och fristadskonstnärers verksamhet. I uppdraget ingick också att delta i och eventuellt anordna seminarier och möten om fristadsfrågan. Utredaren har i en rapport till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) föreslagit att statliga medel om 2 miljoner kronor per år avsätts för dels en heltidsanställd nationell koordinator för fristadsfrågor, dels ett utökat bidrag till aktiviteter för fristadskonstnärer, administrerat av Kulturrådet, för att öka deras möjligheter att arbeta och medverka i det offentliga livet i Sverige och internationellt.³

Kammarrätten i Sundsvall har i ett mål om laglighetsprövning enligt kommunallagen av en kommuns beslut att ansöka om medlemskap i Icorn slagit fast att de kommuner som deltar i fristadssystemet endast har ett begränsat inflytande i processen att välja bland de konstnärer som Icorn anser lämpliga. Kammarrätten menar därför att inslaget av utrikespolitik, i form av ställningstaganden till ett annat lands förhållanden, inte är annat än indirekt. Det är därmed enligt Kammarrätten möjligt för en kommun att vara medlem i Icorn (dom den 25 mars 2015 i mål 1889-14). Kammarrättens dom har vunnit laga kraft.

Tidigare behandling m.m.

I två tillkännagivanden uppmanade riksdagen våren 2015 regeringen att dels verka för att ytterligare öka antalet fristäder i Sverige (bet. 2014/15:KrU9, rskr. 2014/15:239), dels att när den nämnda domen från Kammarrätten vunnit laga kraft analysera om det finns behov av en översyn av regelverket (bet. 2014/15:KU18, rskr. 2014/15:174).

Regeringen konstaterade i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s. 31) att Sverige har flest fristäder i världen, men att det finns ett

³ Det svenska fristadsnätverket – en framtidsfråga för att säkra demokratin (Ku2017/01141/KO).

fortsatt behov av att etablera fristäder för att skydda det fria ordet och det fria konstnärliga uttrycket. Regeringen avsåg därför att ge Kulturrådet ett förtydligt uppdrag att verka för fler fristäder i Sverige och främja samverkan mellan fristadskonstnärerna och det övriga kulturlivet i Sverige. Vidare innebär Kammarrättens dom enligt regeringen att det inte finns ett behov av en översyn av regelverket. Regeringen menar att riksdagens tillkännagivanden därmed är omhändertagna (skr. 2015/16:75 s. 81 och 171).

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade ett motionsyrkande i samma fråga tidigare under valperioden och framhöll då yttrandefrihetens stora vikt och att yttrandefrihetsfrågor bör ägnas stor uppmärksamhet. Utskottet vidhåller denna uppfattning. Det är angeläget att Sverige kan bidra med fristäder åt förföljda författare och konstnärer och att de fristadskonstnärer som finns i Sverige ska få ökad möjlighet att bli en del av offentligheten. Sverige har i dag flest fristäder i världen, men det finns ett behov av ytterligare fristäder.

Utskottet konstaterar också att mycket för närvarande görs för att tydliggöra fristädernas betydelse för skyddet av det fria ordet och det fria konstnärliga uttrycket samt för att uppmärksamma behovet av fristäder. Den utredare som inom ramen för det s.k. Tryckfrihetsåret 2016 har haft i uppdrag att stödja och främja fristadssystemet har föreslagit att statliga medel avsätts för ytterligare åtgärder och aktiviteter som bl.a. ska bidra till ökade möjligheter för fristadskonstnärer att arbeta och verka i Sverige och andra länder. Utredaren föreslår också att en heltidsanställd nationell samordnare för fristadsfrågor inrättas. Härutöver har Kulturrådet ett löpande uppdrag att verka för fler fristäder och för att fristadskonstnärer i Sverige ska få ökade möjligheter att bli en del av offentligheten.

Mot bakgrund av det omfattande arbete som bedrivs på detta område, och att regeringen tydligt uttalat att den i likhet med riksdagen anser att det är angeläget att verka för fler fristäder, anser inte utskottet att det för närvarande finns behov av ytterligare ett tillkännagivande i frågan. Motionsyrkandet som får anses tillgodosett avstyrks därför.

Kommuner som testarenor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att kommuner ska kunna utgöra testarenor vid regeländringar.

Motionen

Rickard Nordin (C) begär i motion 2016/17:3109 att kommuner som så önskar ska kunna utgöra testarenor för olika typer av regeländringar. Motionären anför att mycket av det som påverkar kommunerna trots det kommunala självstyret är styrt från nationell nivå och att nya regler ofta införs utan att ha prövats i verkligheten. Det vore enligt motionären rimligt att enskilda kommuner får ansöka om tillfälliga särregler om exempelvis mer matematik i grundskolan eller miljözoner för lätta fordon. Erfarenheterna av dessa tillfälliga särregler kan sedan utgöra underlag för beslut på nationell nivå.

Gällande ordning

Vid beredningen av regeringsärenden, exempelvis lagstiftningsärenden, ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter och, i den omfattning som behövs, från kommuner (7 kap. 2 § regeringsformen). Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig. Det saknas bestämmelser om hur ett sådant remissförfarande ska gå till. Det är vanligt att olika former av utredningsförslag skickas till myndigheter, kommuner och enskilda för skriftliga synpunkter inom en viss tid.

Det kan också konstateras att det förekommer olika former av försöksverksamheter i kommuner. Som exempel kan nämnas försöksverksamheten med betyg i årskurs 4 och 5 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan samt i årskurs 5 och 6 i specialskolan (prop. 2016/17:46, bet. 2016/17:UbU10, rskr. 2016/17:158), liksom försöksverksamhet med fjärrundervisning enligt förordningen (2015:481) om försöksverksamhet med fjärrundervisning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som konstaterar att det redan är möjligt med olika former av försöksverksamhet i kommuner, finner inte skäl att ställa sig bakom vad som yrkas i motionen. Motionsyrkandet avstyrks.

Ansvar för tillfälliga anläggningsboenden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett yrkande om en översyn av kommunallagen för att ge kommuner möjligheten att ansvara för tillfälliga anläggningsboenden.

Jämför reservation 3 (V).

Motionen

I partimotion 2016/17:2471 yrkande 30 begär Jonas Sjöstedt m.fl. (V) en översyn av kommunallagens bestämmelser för att göra det möjligt för kommuner att ha det operativa ansvaret för s.k. ABT-boenden (anläggningsboende tillfälligt). Kommunerna bör enligt motionärerna få direktupphandla boenden enligt en modell som innebär att Migrationsverket hyr lägenheter av kommunen samt att kommunen, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen träffar en överenskommelse om vem som ska göra vad (en s.k. Härnösandsmodell).

Gällande ordning

Den som söker asyl i Sverige kan antingen ordna ett eget boende under utredningstiden eller få hjälp med boende av Migrationsverket. Om Migrationsverkets egna boendalternativ inte räcker till kan myndigheten hyra tillfälliga anläggningsboenden av privata fastighetsägare. Dessa boenden drivs och bemannas av fastighetsägaren. Det huvudsakliga syftet med tillfälliga anläggningsboenden är därmed att tillfälligt täcka behovet av boendeplatser när Migrationsverkets hyresbostäder inte räcker till. En viss andel av boendeplatserna bör dock enligt Migrationsverket alltid utgöras av tillfälliga anläggningsboenden eftersom det är ett kostnadseffektivt sätt att bl.a. möta snabba förändringar i antalet asylsökande.⁴ Migrationsverket fastställer det framtida behovet av tillfälliga anläggningsboenden utifrån myndighetens prognoser för hur många som kan väntas söka asyl i Sverige.

Asylsökande som har fått uppehållstillstånd och som inte har ordnat ett eget boende ska så snart som möjligt flytta från ett asylboende till en bostad som en kommun ordnar. Detta följer av lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningslagen). Arbetsförmedlingen har det huvudsakliga ansvaret att hänvisa personen till en kommun.

I Härnösands kommun planerades i samband med att ovanligt många flyktingar sökte asyl i Sverige under 2015 och 2016 en ordning som innebar att kommunen skulle driva tillfälliga anläggningsboenden. Modellen genomfördes dock inte, utan boendena drivs även där av Migrationsverket.

⁴ Riksrevisionens granskningsrapport Asylboenden – Migrationsverkets arbete med att ordna boenden åt asylsökande (RiR 2016:10), s. 34.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att kommunallagen nu har varit föremål för en omfattande översyn och att man då inte har funnit anledning att reglera den fråga som uppmärksammas i motionen. Utskottet ser mot den bakgrunden inte skäl att nu ställa sig bakom yrkandet. Motionsyrkandet avstyrks.

Virtuella kommuner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utreda införandet av begreppet virtuell kommun.

Motionen

Hans Wallmark (M) yrkar i motion 2015/16:1079 att frågan om ett breddat kommunbegrepp, i form av virtuella kommuner, utreds. Motionären anför att en rent geografisk koppling kanske inte är den enda grunden för indelning i kommuner och landsting. En försöksverksamhet kunde enligt motionären övervägas för samer, som lever i olika kommuner. En virtuell samisk kommun skulle kunna ges i uppdrag att hantera exempelvis utbildning, fritidsverksamhet, kultur och äldreomsorg. De samer som har rösträtt till Sametinget skulle ges möjligheten att välja att tillhöra den geografiska kommun där man är folkbokförd eller en virtuell kommun utan geografisk koppling. Erfarenheter från en utvärdering av en sådan försöksverksamhet kunde tjäna till grund för ett utvecklat kommunbegrepp.

Gällande ordning

Av 1 kap. 7 § regeringsformen följer att det i riket finns kommuner på lokal och regional nivå. Denna bestämmelse följs upp i kommunallagen (1991:900) som i 1 kap. 1 § slår fast att Sverige är indelat i kommuner och landsting. Varje landsting omfattar enligt 2 § ett län om inte annat är föreskrivet. Föreskrifter om grunderna för ändring i rikets indelning i kommuner meddelas enligt 14 kap. 6 § regeringsformen i lag. Sådana bestämmelser finns i lagen (1974:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting, som slår fast att regeringen får besluta om ändring i rikets indelning i kommuner, om ändringen kan antas medföra en bestående fördel för en kommun eller en del av en kommun eller andra fördelar från allmän synpunkt.

Att en kommun är lokalt begränsad innebär att till varje kommun hör därmed ett visst geografiskt område (se Dalman m.fl., Kommunallagen med kommentarer och praxis, 5 uppl., 2011).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att det finns skäl att ställa sig bakom vad som begärs i motionen. Motionsyrkandet avstyrks.

Kompetenslyft i hbt-frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker ett motionsyrkande om kompetenssatsningar i hbt-frågor.

Jämför reservation 4 (L).

Motionen

Jan Björklund m.fl. (FP) begär i partimotion 2015/16:2786 yrkande 2 ett kompetenslyft i hbt-frågor inom sådana välfärdstjänster som kommuner och landsting ansvarar för. Motionärerna anför att hbt-personer (homosexuella, bisexuella och transpersoner) möts av fördomar och dåligt bemötande i samhället och att intoleransen ofta beror på okunskap. För att hbt-personer ska känna sig trygga behöver hbt-frågorna enligt motionärerna integreras i all kommunal verksamhet, bl.a. genom hbt-kompetenssatsningar på vårdcentraler, ungdomsmottagningar och boenden.

Gällande ordning m.m.

Det allmänna ska enligt 1 kap. 2 § femte stycket regeringsformen motverka diskriminering av människor på grund av bl.a. sexuell läggning. Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet vidare beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saktlighet och opartiskhet (1 kap. 9 § regeringsformen). Lag eller annan föreskrift får inte innebära att någon missgynnas därför att han eller hon tillhör en minoritet med hänsyn till etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande eller med hänsyn till sexuell läggning (2 kap. 12 § regeringsformen).

Diskrimineringslagen (2008:567) förbjuder diskriminering som har samband med sexuell läggning. Lagen gäller inom arbetsliv, utbildning, hälso- och sjukvård, socialtjänst och flera andra samhällsområden.

Den tidigare regeringen beslutade 2014 om en strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Syftet med en nationell strategi är att främja hbt-personers lika rättigheter och möjligheter i Sverige. Regeringen anförde i strategin att det finns ett stort behov av kunskaps- och kompetensutveckling i hbt-frågor i samhället. När det gäller den offentliga sektorn är det enligt strategin viktigt att det finns kunskap och kompetens om hbt-personers situation. Alla som kommer i kontakt med

den offentliga sektorn ska mötas med respekt för sin enskilda frihet och värdighet. I flera kommuner och landsting har man antagit policyer för att säkerställa hbt-personers lika rättigheter och möjligheter, och kompetensutvecklande insatser, t.ex. hbt-certifiering av verksamheten. I strategin aviseras också uppdrag till andra myndigheter samt förstärkta insatser för att höja medvetenheten och kunskapen om hbt-personers situation.

Den nuvarande regeringen anförde i budgetpropositionen för 2017 att den kommer att fortsätta att förstärka det arbete som påbörjats inom ramen för strategin samt tillföra mer resurser i syfte att stärka arbetet för hbt-personers situation i Sverige (prop. 2016/17:1 utg.omr. 13 s. 52).

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samordnar ett nätverk mot rasism och diskriminering, som bl.a. syftar till att ge kommuner stöd i att systematiskt arbeta mot rasism och diskriminering. Nätverket tar sin utgångspunkt i den tiopunktsplan som lanserats av Europeiska koalitionen mot rasism (Eccar), och deltagarna träffas några gånger per år. Vid nätverksträffarna, där både tjänstemän och förtroendevalda deltar, diskuterar man forskning om diskriminering och utbyter erfarenheter och kunskap. Även Diskrimineringsombudsmannen (DO) medverkar vid träffarna.

Tidigare behandling

Socialutskottet har behandlat ett likalydande motionsyrkande i betänkande 2014/15:SoU12. Socialutskottet ställde sig positivt till regeringens strategi och konstaterade att bl.a. Socialstyrelsen arbetar för att öka kunskapen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation på olika sätt. Motionen avstyrktes.

Även arbetsmarknadsutskottet har behandlat motionsyrkanden om åtgärder för att motverka diskriminering av hbt-personer. Arbetsmarknadsutskottet anförde att det i ett öppet och solidariskt samhälle är en självklarhet att den som utsatts för diskriminering får hjälp att hävda sina rättigheter, men att det också krävs ett aktivt arbete för att motverka diskriminerande strukturer. För att säkerställa detta krävs insatser av olika aktörer på alla nivåer i samhället. Det behöver enligt utskottet bedrivas ett aktivt arbete på regional och lokal nivå i hela landet. Utskottet välkomnade vidare regeringens aviserade förstärkningar av det arbete som påbörjats inom ramen för den nationella strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck (bet. 2016/17:AU1 s. 25 f.).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka allas självklara rätt att inte missgynnas på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, och välkomnar de satsningar som görs av regeringen och andra aktörer för att motverka diskriminering. Utskottet finner dock inte skäl att härutöver ställa sig bakom yrkandet om ett tillkännagivande i frågan. Motionsyrkandet avstyrks.

Den kommunala självstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utreda definitionen och funktionen av den kommunala självstyrelsen.

Motionen

I motion 2015/16:695 yrkar Lotta Finstorp (M) på en utredning som tydliggör definitionen och funktionen av den kommunala självstyrelsen. Motionären anför att den kommunala självstyrelsen hotas av en ökad statlig detaljstyrning. Därmed försvåras också medborgarnas ansvarsutkrävande.

Gällande ordning

Av 1 kap. 1 § regeringsformen framgår att den svenska folkstyrelsen förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick och genom kommunal självstyrelse.

Regeringsformens 14 kapitel innehåller ytterligare bestämmelser om kommunerna. Av 2 § följer att kommunerna sköter lokala och regionala angelägenheter av allmänt intresse, samt även de andra angelägenheter som bestäms i lag, på den kommunala självstyrelsens grund. En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör enligt 3 § inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den.

Av 8 kap. 2 § första stycket 3 regeringsformen framgår att grunderna för kommunernas organisation och verksamhetsformer och för den kommunala beskattningen samt kommunernas befogenheter i övrigt och deras åligganden ska meddelas genom lag. Enligt 8 kap. 21 § andra stycket 5 ska Lagrådets yttrande inhämtas innan riksdagen beslutar om en lag om kommunal beskattning eller en lag som innebär åligganden för kommunerna.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat att den kommunala självstyrelsen har en central ställning i Sverige och är en viktig del av vårt demokratiska system (yttr. 2015/16:KU5y). Utskottet konstaterar därvid att någon formellt fastlagd definition av vad som avses med kommunal självstyrelse inte finns. I vårt land präglas förhållandet mellan kommunerna och statsmakten och därmed den kommunala självstyrelsen enligt utskottet av en helhetssyn, vilket framhölls i 1973 års förarbeten. Generellt sett gäller alltså att staten och kommunerna samverkar på skilda områden och i olika former för att uppnå gemensamma samhällsliga mål. Utgår man från detta synsätt är det enligt utskottet varken lämpligt eller möjligt att en gång för alla dra orubbliga och preciserade gränser i grundlag kring en kommunal självstyrelsesektor. Arbets- och befogenhetsfördelningen mellan staten och kommunerna måste i stället i

ganska vid omfattning kunna ändras i takt med samhällsutvecklingen (prop. 1973:90 s. 190).

Utskottet konstaterade att kommunernas och landstingens ställning markerades vid 2011 års grundlagsreform genom att bestämmelser om kommunerna fördes in i ett nytt kapitel i regeringsformen. Den tydligare markeringen av principen om kommunal självstyrelse i 14 kap. 2 § regeringsformen innebar inte att den kommunala självstyrelsen utvidgades. Det ska även i fortsättningen vara möjligt att föreskriva skyldigheter för kommuner och landsting i speciallagstiftning, i de fall detta motiveras av vikten av att åstadkomma en reglering som ger likvärdig service för invånarna, oberoende av var de är bosatta. I dessa fall måste dock den proportionalitetsprincip som föreskrivs i 14 kap. 3 § regeringsformen beaktas. Som det uttalas i motiven till den bestämmelsen är det inte ovanligt att den kommunala självstyrelsen i lagstiftningsärenden ställs mot andra intressen och att det ibland uppstår en omfattande diskussion om kommunernas krav på en lokal eller regional bestämmanderätt och nationella krav på en enhetlig reglering. Det är i sådana sammanhang viktigt att konsekvenserna för den kommunala självstyrelsen blir föremål för ingående överväganden (prop. 2008/09:80 s. 211 f.).

Konstitutionsutskottet har inom ramen för sin granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning granskat förekomsten av proportionalitetsbedömningar vid inskränkningar av den kommunala självstyrelsen (bet. 2016/17:KU10 s. 82 f.).

Propositionen En ny kommunallag

Regeringen anför i propositionen En ny kommunallag att kommunallagen reglerar kommunernas och landstingens angelägenheter och grundläggande befogenheter och att den därmed utgör grunden för förverkligandet av den kommunala självstyrelsen enligt regeringsformen (prop. 2016/17:171 s. 286). I detta avseende utgör kommunallagen enligt regeringen inte någon inskränkning av den kommunala självstyrelsen utan får snarare anses utgöra en nödvändig grund för utövandet av självstyrelsen. Regeringen bedömer mot den bakgrunden att de delar av förslaget till ny lag som inte innebär någon förändring mot nuvarande reglering inte innebär någon inskränkning av självstyrelsen enligt 14 kap. 3 §. Vissa av regeringens förslag innebär förändringar mot vad som hittills har gällt när det gäller kommuners och landstings organisation, beslutsfattande och arbetssätt. Många av förslagen är frivilliga och innebär därför en ökad handlingsfrihet för kommuner och landsting. Vissa förslag är dock av tvingande natur.

Utskottets ställningstagande

Utskottet hänvisar till sina tidigare uttalanden om den kommunala självstyrelsen och finner inte skäl att ta initiativ till en sådan utredning som begärs i motionen. Motionen avstyrks.

Regionalt utvecklingsansvar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om det regionala utvecklingsansvaret.

Motionen

Krister Hammarbergh (M) begär i motion 2016/17:3014 att Länsstyrelsen i Norrbotten ska ha fortsatt regionalt utvecklingsansvar (yrkande 1) och att landstingen i de fyra nordligaste länen ska behålla sin nuvarande indelning (yrkande 2). Motionären konstaterar att regeringen i proposition 2015/16:176 (som inte hade behandlats av riksdagen när motionen väcktes) föreslagit att ansvaret för regional tillväxt och utveckling ska flyttas från länsstyrelsen till landstingen i bl.a. Norrbottens län. Dagens ordning fungerar enligt motionären väl. Den statliga närvaron i denna del av landet, som ligger långt från Stockholm och där inga statliga myndigheter har sina huvudkontor, är dessutom viktig för länets fortsatta utveckling.

Regionalt utvecklingsansvar

Sverige är indelat i 21 län. I varje län finns en länsstyrelse som enligt förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion svarar för den statliga förvaltningen i länet, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter. Länsstyrelserna ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelserna har också i uppdrag att samordna olika statliga myndigheters insatser. Varje länsstyrelse leds av en landshövding, som utses av regeringen.

Landet är också indelat i kommuner och landsting. Landstingen ansvarar främst för hälso- och sjukvård samt i viss utsträckning för bl.a. viss utbildning, kultur och kollektivtrafik. Ett landsting omfattar normalt ett län. Landstingets politiska beslut fattas av en folkvald församling, landstingsfullmäktige. Landstingsfullmäktige utser en landstingsstyrelse som leder och samordnar arbetet. Dessutom finns ett antal nämnder som har till uppgift att bereda ärenden som ska tas upp i fullmäktige och att verkställa fullmäktiges beslut.

Av lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län följer att landstingen i några angivna län, i stället för länsstyrelserna, ska ha det regionala utvecklingsansvaret i respektive län. I förarbetena angavs som ett

skäl till denna ordning bl.a. att eftersom förutsättningarna för regional tillväxt varierar över landet är ett tydligt regionalt och lokalt inflytande över det regionala tillväxtarbetet nödvändigt, liksom behovet av att tydliggöra att ett politiskt ledarskap på regional och lokal nivå är en förutsättning för att skapa ett engagemang och förankring hos berörda aktörer (prop. 2009/10:156 s. 14 f.). Den nya lagen hade föregåtts av över tio års försöksverksamhet, som bl.a. inkluderade möjligheten att bilda s.k. kommunala samverkansorgan, med vilket avses en kommuns beslutande församling med särskild uppgift att svara för regionala tillväxtfrågor inom ett län.

Ansvaret för det regionala tillväxtarbetet är därmed numera organiserat på i huvudsak tre olika sätt i landet: ansvaret i ett län kan ligga på antingen länsstyrelsen, landstinget eller ett samverkansorgan.

Propositionen Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län

Regeringen föreslog i proposition 2015/16:176 Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län att landstingen i ytterligare några län skulle ta över det regionala utvecklingsansvaret i respektive län. Det gällde landstingen i Uppsala, Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens län. Sedan tidigare gällde denna ordning i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Gävleborgs och Jämtlands län.

Riksdagen antog den 19 oktober 2016 regeringens förslag till ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar och biföll därmed propositionen (bet. 2016/17:KU2, rskr. 2016/17:15). Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2017.

Indelningskommittén

Indelningskommittén (Fi 2015:09, dir. 2015:77), vars uppdrag beskrivs mer utförligt i nästa avsnitt, föreslår i delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48) att Sverige i framtiden ska vara indelat i sex län och landsting. Kommittén lämnar vidare förslag på tre nya län och landsting, som för landstingens del enligt kommittén kan träda i kraft den 1 januari 2019: Norrlands län, Svealands län och Västra Götalands län. Kommittén menar att landstingen i dessa tre nya län bör ha det regionala utvecklingsansvaret (bet. s. 278 f.).

En central utgångspunkt är enligt kommittén att den regionala tillväxtpolitiken ska bidra till utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Möjligheterna till insyn, delaktighet och demokratisk förankring i det regionala tillväxtarbetet bör också i största möjliga utsträckning tillgodoses. Ansvaret för dessa frågor bör därför, menar kommittén, finnas i ett direktvalt politiskt organ. Dessutom bör alla medborgare enligt kommittén ges likvärdiga möjligheter till delaktighet och ansvarsutkrävande, oavsett var man bor i Sverige. För att säkerställa

likvärdigheten är det därför rimligt att det finns en organiseringsmodell som gäller som huvudregel för alla län.

Kommitténs delbetänkande bereds inom Regeringskansliet. Utredningsuppdraget ska slutredovisas senast den 31 augusti 2017.

Utskottets ställningstagande

Indelningskommittén har nyligen lämnat ett delbetänkande med förslag som rör ansvaret för regional tillväxt och utveckling. Kommitténs arbete fortsätter och ska slutredovisas efter sommaren 2017. För att inte föregripa beredningen av kommitténs förslag och det fortsatta utredningsarbetet föreslår utskottet att riksdagen avslår motionen.

Regionalisering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en fortsatt regionalisering, en utvärdering av genomförda regionaliseringar, lokal förankring av beslut om regioner, bildandet av vissa regioner, avskaffandet av länsstyrelser och en överföring av statliga uppgifter till lokala myndigheter.

Jämför reservationerna 5 (C) och 6 (KD).

Motionerna

I kommittémotionerna 2015/16:3147 yrkande 2 och 2016/17:3399 yrkande 2 begär Penilla Gunther m.fl. (KD) att arbetet med en regionalisering av Sverige ska fortsätta. Motionärerna anför att en viktig del av regionalisering är en mer jämlik vård. Men regionalisering handlar inte bara om hur välfärden organiseras utan även om att större regioner kan få en mer gynnsam samverkan med regioner i andra länder vad gäller exempelvis export och import av varor och tjänster. Staten behöver också ta ett övergripande samordningsansvar över bl.a. arbetsmarknads- och företagsfrämjande insatser.

Sten Bergheden (M) begär i motionerna 2015/16:2517 och 2016/17:1860 att bildandet av Västra Götalandsregionen utvärderas innan nya regioner bildas (yrkande 1), och att man därefter kompenserar de kommuner i Västra Götaland som har drabbats av att staten inte följt ingångna avtal (yrkande 2). Motionären anför att staten träffade överenskommelser med berörda län och kommuner inför bildandet av Västra Götalandsregionen 1999 om var olika statliga och regionala arbetsplatser skulle placeras. Statliga och regionala verksamheter har dock sedan flyttats till andra platser, i strid med överenskommelsen. Vid bildandet av nya storregioner bör man dra lärdom av detta exempel, så att träffade överenskommelser följs. De kommuner som inte har fått de utlovade verksamheterna bör kompenseras på lämpligt sätt.

Ett antal motionsyrkanden gäller kravet på att beslut om att bilda av regioner bör ha ett folkligt stöd. Per-Ingvar Johnsson (C) begär i motion 2015/16:3028 yrkande 1 att nya regioners gränser ska tillkomma på initiativ av de direkt berörda i de områden som berörs av en regionbildning. Dagens varierande lokala och regionala lösningar gör det svårt för invånare att utkräva demokratiskt ansvar. Hur de nya regionerna ska se ut bör beslutas på initiativ av de direkt berörda i stället för av staten. Även Roland Gustbée och Katarina Brännström (båda M) begär i motion 2016/17:1284 att eventuella nya landsting eller regioner ska ha lokalt och regionalt stöd (yrkande 1). Alla kommuner bör få ta ställning till vilket län eller landsting de vill tillhöra även om man för närvarande inte utgör en s.k. gränskommun (yrkande 2). Motionärerna anför att eftersom landstingen ytterst styrs av medborgarna måste ändringar av landstingets gränser ha en stark förankring i den lokala opinionen. Jämförelser visar att små regioner har bättre resultat och patientnöjdhet än stora, dessutom ofta till en lägre kostnad. Frågan om lokalt stöd för bildandet av regioner tas upp även i motionerna 2016/17:1444 av Jenny Petersson m.fl. (M) yrkande 2, 2015/16:2664 av Cecilia Widegren (M) och 2016/17:2179 yrkandena 1 och 2 av Anders Forsberg (SD).

Christian Holm Barenfeld och Pål Jonson (båda M) begär i motion 2016/17:1280 att riksdagen avvisar Indelningskommitténs förslag om storregioner och i stället fortsätter dialogen om en mer funktionell organisation av statens verksamhet. Förslaget att slå ihop Värmland med Västra Götalandsregionen skulle enligt motionärerna inte ge några fördelar för arbetsmarknaden eller sjukvården. Det saknas belägg för att storregioner ger en mer effektiv sjukvård eller en starkare tillväxt.

Några motionsyrkanden gäller bildandet av vissa särskilda regioner.

Hanna Westerén (S) begär i motion 2016/17:626 ett tydliggörande av Gotlands behov av särlösningar vid ett eventuellt bildande av en storregion. Motionären anför att Gotland har särskilda förutsättningar och därmed ett behov av särlösningar när det gäller exempelvis hälso- och sjukvård, arbetsmarknad, trafik och infrastruktur samt kultur. För att hantera de stora skillnader som finns mellan Gotland och Stockholm behöver enligt motionären särskilda former för samarbete utvecklas. Det är angeläget att Gotland kan bibehålla det regionala utvecklingsanslaget och beslutanderätten över dessa medel.

Kristina Yngwe (C) begär i motion 2015/16:2459 yrkande 1 att det inte skapas en sydsvensk storregion. När berörda regioner själva hade möjligheten att bilda en storregion drog de sig ur en sådan sammanslagning, och det är enligt motionären viktigt att beakta detta i arbetet med en ny regional organisation.

Några motionsyrkanden avser Halland. Jörgen Warborn (M) begär i motionerna 2015/16:1568 och 2016/17:2308 att Halland ska bevaras som en egen region även vid en eventuell ny regionindelning. Halland har enligt motionären goda möjligheter att fungera som en region, bl.a. när det gäller arbetsmarknad, utbildning och vård. Gränsöverskridande frågor kan lösas

genom goda relationer och samarbeten mellan regioner och kommuner. Ett motsvarande yrkande finns i motion 2015/16:1226 av Jenny Petersson (M). Den senare motionären begär dessutom, tillsammans med Jörgen Warborn och Michael Svensson (M), i motion 2016/17:1444 att Halland själv ska få besluta om sin framtida regiontillhörighet (yrkande 1). Motionärerna anför att förslag på eventuella sammanslagningar bör läggas fram av berörda landsting och regioner i stället för av den nuvarande Indelningskommittén.

Frågan om en överföring av ansvaret för vissa statliga uppgifter från länsstyrelserna till andra statliga, lokala eller regionala myndigheter eller folkvalda beslutande organ berörs i motionerna 2015/16:794 av Boriana Åberg (M), 2015/16:2369 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 17, 2015/16:2459 av Kristina Yngwe (C) yrkande 2 och 2015/16:3028 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C). Motionärerna anför att makten och den offentliga närvaron därmed skulle flyttas närmare medborgarna och att en decentralisering skulle innebära ekonomiska besparingar för staten.

Sveriges administrativa indelning

Den svenska förvaltningen är organiserad på tre nivåer: central, regional och lokal. På lokal nivå är Sverige indelat i 290 kommuner. På regional nivå är landet indelat i dels 21 län, med en statlig myndighet (länsstyrelsen) i varje län, dels 20 landsting med en direktvald fullmäktige. Varje landsting omfattar ett län, utom Gotlands län där kommunen ansvarar för de uppgifter som sköts av landstingen i andra län.

Enligt 14 kap. 6 § regeringsformen ska föreskrifter om grunderna för ändring i rikets indelning i kommuner meddelas i lag. Indelningen av kommuner och landsting regleras i lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting. Regeringen får besluta om en ändring i rikets indelning i landsting, om det inte finns hinder mot en ändring i länsindelningen. Av kommunallagen (1991:900) framgår att varje landsting omfattar ett län, om inte något annat är särskilt föreskrivet. En ändring i landstingsindelningen får ske bara om den kan antas medföra en bestående fördel för ett landsting eller en del av ett landsting eller andra fördelar från allmän synpunkt. I ett ärende om indelningsändring ska samråd ske med de kommuner och landsting som har intresse av frågan. En indelningsändring träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet om ändringen.

Länsstyrelsen svarar enligt förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion för den statliga förvaltningen i respektive län, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter. Länsstyrelsen ska bl.a. verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen ska samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser, främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet.

I vissa län har landstinget ansvaret för det regionala utvecklingsarbetet i länet. Detta följer av lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Det regionala utvecklingsansvaret omfattar vissa uppgifter i det regionala tillväxtarbetet och att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling, samordna insatser för genomförandet av strategin samt upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

Det förekommer också att kommunala beslutande församlingar bildar samverkansorgan inom ett län för att ansvara för regionala utvecklingsfrågor i länet. De kommuner och landsting som beslutar att bilda sådana samverkansorgan ska anmäla detta till regeringen, som beslutar från vilken tidpunkt organet ska ha det regionala utvecklingsansvaret (lagen [2002:34] om samverkansorgan i länen).

Indelningskommittén

Regeringen tillsatte i juli 2015 en kommitté med uppdrag att föreslå en ny regional indelning som innebär att Sverige delas i väsentligt färre län och landsting (Fi 2015:09, dir. 2015:77). Kommittén, som har antagit namnet Indelningskommittén, ska enligt direktiven utgå från vilka behov medborgare och näringsliv har i olika frågor, såsom transporter, arbetsmarknad, hälso- och sjukvård, utbildning, kultur och en god miljö. Kommittén bör därför utgå från kommungränser och gränserna för de s.k. arbetsmarknadsregionerna eller funktionella regionerna. Kommitténs syfte är att skapa en ändamålsenlig indelning och effektiva organisationer med en bättre anpassning till demografiska, näringsgeografiska och miljömässiga förhållanden. Indelningen ska också ge stabila ekonomiska förhållanden i de nybildade landstingen, bättre överensstämmelse mellan medborgarnas behov och deras möjligheter att utöva demokratiskt inflytande samt ökade möjligheter till ansvarsutkrävande. Förslagen bör vara väl förankrade med berörda parter.

I uppdraget ingår bl.a. att analysera behovet av ekonomiska regleringar och anpassning av systemet för kommunalekonomisk utjämning och att föreslå en ändrad enhetlig beteckning för kommuner på regional nivå, om det visar sig lämpligt. Kommittén ska vidare föreslå hur landstingen ska tilldelas det regionala utvecklingsansvaret, utreda vilka förvaltningsutgifter detta innebär och lämna förslag på finansiering. I uppdraget ingår även att utreda om de verksamheter som i dag är koncentrerade till vissa länsstyrelser bör fortsätta vara det och att analysera vilka eventuella organisatoriska åtgärder som kan vidtas för att höja effektiviteten i länsstyrelsernas verksamhet. Kommittén ska analysera behovet av andra verksamhetsorter än residensstaden för varje ny länsstyrelse samt behovet av en samordnad regionindelning när det gäller vissa statliga myndigheter.

Indelningskommittén redovisade i ett delbetänkande våren 2016 sin bedömning att Sverige, för att hela landets resurser ska tas till vara och för att skapa förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet, bör vara indelat i sex län och landsting. Kommittén lämnar vidare i delbetänkandet förslag på

tre nya län och landsting, som för landstingens del enligt kommittén kan träda i kraft den 1 januari 2019: Norrlands län, Svealands län och Västra Götalands län (SOU 2016:48 s. 163 f. och 181 f.).

Kommittén anser dessutom att staten bör samordnas regionalt bl.a. genom att de statliga myndigheter som har regional indelning koordineras med den nya läns- och landstingsindelningen. En samordnad regional indelning är enligt kommittén av särskild vikt när det gäller de myndigheter där det regionala självstyret gör prioriteringar och fattar beslut om användningen av statliga medel i myndigheternas budgetar. Kommittén konstaterar vidare att länsstyrelserna är de enda statliga myndigheter som i likhet med den kommunala sektorn har ett horisontellt uppdrag med en rad olika verksamhetsområden. Länsstyrelserna har också i uppdrag att samordna staten regionalt och att göra tvärspektoriella avvägningar mellan statliga sektorsintressen. Kommittén gör bedömningen att länsstyrelsernas uppdrag att samordna staten regionalt bör förtydligas och förstärkas, och kommittén avser att återkomma till dessa frågor i sitt slutbetänkande (bet. s. 283).

Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Våren 2015 behandlade utskottet ett antal motionsyrkanden om den statliga organisationen. Utskottet konstaterade att frågan varit föremål för olika utredningar under senare år och att resultatet av dessa utredningar var föremål för beredning inom Regeringskansliet. Utskottet ansåg att det fanns ett behov av att behandla frågorna utifrån ett helhetsperspektiv och utgick från att regeringen skulle anamma ett sådant i den fortsatta beredningen. Motionsyrkandena avstyrktes.

Utskottet har i samband med behandlingen av regeringens proposition om ändringar i indelningslagen och i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt föreslagit att riksdagen i ett tillkännagivande skulle begära att regeringen ska återkomma med förslag på bestämmelser av innebörden att befolkningens önskemål och synpunkter ska beaktas vid ändringar i landstingsindelningen (bet. 2015/16:KU25 s. 13 f., rskr. 2015/16:291).

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om behovet av ett folkligt stöd för beslut om regionaliseringar konstaterar utskottet att riksdagen under det förra riksmötet genom ett tillkännagivande uppmanat regeringen att återkomma med förslag på bestämmelser med en sådan innebörd. Utskottet ser inte skäl att nu härutöver ställa sig bakom vad som yrkas i motionerna. Motionerna 2015/16:2664, 2015/16:3028 yrkande 1, 2016/17:1284 yrkandena 1 och 2, 2016/17:1444 yrkande 2 och 2016/17:2179 yrkandena 1 och 2 avstyrks.

När det gäller övriga yrkanden som rör regionalisering anser utskottet att beredningen av Indelningskommitténs delbetänkande och kommitténs fortsatta utredningsarbete inte bör föregripas. Motionerna 2015/16:794 yrkandena 1 och 2, 2015/16:1226, 2015/16:1568, 2015/16:2369 yrkande 17, 2015/16:2459 yrkandena 1 och 2, 2015/16:2517 yrkandena 1 och 2, 2015/16:3028 yrkande 2, 2015/16:3147 yrkande 2, 2016/17:626, 2016/17:1280, 2016/17:1444 yrkande 1, 2016/17:1860 yrkandena 1 och 2, 2016/17:2308 och 2016/17:3399 yrkande 2 avstyrks.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om frivilliga kommunsammanslagningar, lokalt brottsförebyggande arbete, medborgarskapskrav för rösträtt i lokala val och inrättandet av en kommunal standard i välfärdssystemet.

Jämför särskilda yttranden (M, SD, C, L och -).

I betänkandet behandlas motionsförslag som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet tidigare behandlat under valperioden. Detta har gjorts i betänkandena 2014/15:KU18 och 2015/16:KU13. Riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motionerna 2015/16:110 (M), 2015/16:1215 (FP), 2015/16:2396 (C) yrkandena 1 och 2, 2015/16:2832 (SD) yrkandena 1–3, 2015/16:2919 (M), 2015/16:3072 (M) yrkande 3, 2016/17:1080 (L) yrkande 16, 2016/17:1826 (L) och 2016/17:3388 (M) yrkande 23.

Reservationer

1. Åtgärder för att öka antalet förtroendevalda m.m., punkt 1 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2182 av Lise Nordin m.fl. (MP) yrkande 4 och

2015/16:2496 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Liksom majoriteten anser jag att ett ökat demokratiskt deltagande är av stor vikt och att det är angeläget att fler människor engagerar sig i den lokala politiken. De hinder som finns, i form av exempelvis svårigheter att kombinera förtroendeuppdraget med arbete och familj, bör undanröjas så långt det är möjligt. Jag vidhåller dock utskottets tidigare uppfattning att ansvaret för vilka åtgärder som bör vidtas för att uppnå detta i första hand ligger på kommuner och landsting samt på de politiska partierna.

Jag konstaterar också att 2014 års demokratiutrednings förslag nu bereds i Regeringskansliet. Jag har tidigare tryckt på vikten av att frågor om försök med sänkt rösträttsålder prioriteras av regeringen i det fortsatta arbetet (bet. 2016/17:KU22, res. 1). Jag vidhåller denna uppfattning. Med hänvisning till det pågående beredningsarbetet och den satsning på Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor som föreslås i vårandringsbudgeten anser jag dock inte att det behövs ett tillkännagivande i frågan. Motionerna bör avslås.

2. Kommuners deltagande i fristadssystemet, punkt 4 – motiveringen (SD, -)

av Patrick Reslow (-), Fredrik Eriksson (SD) och Crister Spets (SD).

Ställningstagande

Utlänningslagens (2005:716) bestämmelser om flyktingar och andra skyddsbehövande samt om uppehållstillstånd för dessa ger enligt vår mening tillräckliga möjligheter för det svenska samhället att erbjuda en person som har hamnat i onåd i sitt hemland av politiska eller religiösa skäl att komma till Sverige. Det finns även en risk för att systemet utnyttjas för att skapa asylskäl på plats i Sverige, s.k. sur place-skäl. Vi ställer oss därför tveksamma till om

kommuner bör delta i fristadssystemet. Med hänvisning till detta avstyrks motionsyrkandet.

3. Ansvaret för tillfälliga anläggningsboenden, punkt 6 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 30.

Ställningstagande

Staten bör ha det övergripande ansvaret för att ta emot flyktingar och migranter. Flyktingmottagandet ska därför ha en tydlig nationell styrning och tillräcklig statlig finansiering. Kommunerna bör emellertid ha ansvaret för genomförandet av mottagandet, vilket bl.a. inkluderar de asylsökandes boende. Det skulle kunna innebära en smidigare övergång för dem som beviljas asyl och en större möjlighet att stanna i den kommun där de först placerats. Kommunerna bör få möjlighet att direktupphandla olika boenden och ha det operativa ansvaret för de tillfälliga anläggningsboendena. Migrationsverket kan sedan hyra bostäder av kommunerna. Regeringen bör återkomma med förslag på hur kommunallagen kan ses över för att möjliggöra detta.

4. Kompetenslyft i hbt-frågor, punkt 8 (L)

av Tina Acketoft (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2786 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2.

Ställningstagande

Hbt-personer möts fortfarande av fördomar och dåligt bemötande i olika delar av samhället. Intoleransen beror ofta på okunskap. För att alla ska känna sig trygga i mötet med det offentliga anser jag att det krävs ett kompetenslyft i hbt-frågor inom skola och fritid, socialtjänst, vård och omsorg samt andra välfärdstjänster som kommuner och landsting ansvarar för. Detta bör ske genom en integrering av hbt-frågor i alla verksamheter och genom kompetenssatsningar på bl.a. vårdcentraler, ungdomsmottagningar och boenden.

5. Regionalisering, punkt 11 (C)

av Per-Ingvar Johnsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2369 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 17 och

2015/16:3028 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,
bifaller delvis motionerna

2015/16:794 av Borian Åberg (M) yrkande 1,

2015/16:2459 av Kristina Yngwe (C) yrkande 2,

2015/16:2664 av Cecilia Widegren (M),

2016/17:1284 av Roland Gustbée och Katarina Brännström (båda M) yrkande 1,

2016/17:1444 av Jenny Petersson m.fl. (M) yrkande 2 och

2016/17:2179 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motionerna

2015/16:794 av Borian Åberg (M) yrkande 2,

2015/16:1226 av Jenny Petersson (M),

2015/16:1568 av Jörgen Warborn (M),

2015/16:2459 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1,

2015/16:2517 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 2,

2016/17:626 av Hanna Westerén (S),

2016/17:1280 av Christian Holm Barenfeld och Pål Jonson (båda M),

2016/17:1284 av Roland Gustbée och Katarina Brännström (båda M) yrkande 2,

2016/17:1444 av Jenny Petersson m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:1860 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2179 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 1,

2016/17:2308 av Jörgen Warborn (M) och

2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige har utvecklats till att bli en alltmer komplicerad stat med en brokig samling stora och små kommuner, kommunalförbund, regionförbund, lands- ting och regioner. Det gör det svårt för medborgarna att få överblick över det demokratiska beslutsfattandet. Genom att man decentraliserar makt och inflytande kan invånarna få råda över viktiga framtidsfrågor. Hur de nya regionerna ska se ut bör beslutas på initiativ av de direkt berörda i de områden som berörs, inte från statligt håll. Offentlig närvaro i hela landet är vidare viktigt för att människor ska känna trygghet och tillit. En mängd statliga uppgifter skulle därför i stället kunna utföras av lokala och regionala myndig- heter eller beslutande organ.

6. Regionalisering, punkt 11 (KD)

av Tuve Skånberg (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 2 och

2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 2 och
avslår motionerna

2015/16:794 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:1226 av Jenny Petersson (M),

2015/16:1568 av Jörgen Warborn (M),

2015/16:2369 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 17,

2015/16:2459 av Kristina Yngwe (C) yrkandena 1 och 2,

2015/16:2517 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:2664 av Cecilia Widegren (M),

2015/16:3028 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,

2016/17:626 av Hanna Westerén (S),

2016/17:1280 av Christian Holm Barenfeld och Pål Jonson (båda M),

2016/17:1284 av Roland Gustbée och Katarina Brännström (båda M)
yrkandena 1 och 2,

2016/17:1444 av Jenny Petersson m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:1860 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2179 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2016/17:2308 av Jörgen Warborn (M).

Ställningstagande

En regionalisering skulle kunna vara ett sätt att bidra till fördelar för den svenska industrin och till stärkt svensk konkurrenskraft. Flera landsting skulle exempelvis kunna gå samman till större regioner och på så vis få en mer gynnsam samverkan med regioner i andra länder vad gäller export och import av varor och tjänster. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har insikt i de stora möjligheter som finns till samverkan med regioner i andra länder, inte minst genom sitt samarbete med EU:s regionkommitté. En övergripande statlig samordning skulle dessutom säkerställa att de nationella projektmedlen för olika insatser inte motverkar varandra.

Särskilda yttranden

1. Motionsyrkanden som bereds förenklat, punkt 12 (M)

Andreas Norlén (M), Annicka Engblom (M) och Maria Abrahamsson (M) anför:

Det krävs insatser på alla nivåer i samhället för att öka tryggheten och bekämpa brottslighet. Det lokala perspektivet är särskilt betydelsefullt. Kommunala myndigheter, organisationer, företag och polisen måste samverka. Detta gäller både i arbetet med att motverka att unga dras in i kriminalitet och missbruk och i arbetet mot grov kriminalitet. Kommunerna behöver ha personer med särskilt ansvar för säkerhetsfrågor och trygghetsskapande arbete. Ett tätare samarbete mellan förskola, skola och socialtjänst kan bidra till att samhället får kännedom om problem i ett tidigare skede. Eftersom motionerna 2015/16:3072 yrkande 3 och 2016/17:3388 yrkande 23 bereds förenklat avstår vi nu från att reservera oss.

2. Motionsyrkanden som bereds förenklat, punkt 12 (SD, -)

Patrick Reslow (-), Fredrik Eriksson (SD) och Crister Spets (SD) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt vissa motionsförslag. Vi hänvisar när det gäller rösträtt och medborgarskap till våra ställningstaganden i motsvarande frågor i betänkande 2015/16:KU13. Vi vidhåller dessa synpunkter men avstår från att på nytt ge uttryck för en avvikande mening i en reservation.

3. Motionsyrkanden som bereds förenklat, punkt 12 (C)

Per-Ingvar Johnsson (C) anför:

De lokala aktörerna i samhället är avgörande för att vi ska ha ett effektivt brottsförebyggande arbete. Insatserna för att lokalt förebygga brott bör bli kraftfullare och bättre organiserade. Det finns dock bland kommunerna skilda uppfattningar om vilket ansvar kommuner har för att motverka brottslighet, vilket är olyckligt eftersom det skapar otydlighet gentemot medborgarna. Jag anser att det behövs ett förtydligande i lagstiftningen så att kommunerna får ett uttalat ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Utgångspunkten bör vara att kommunerna behöver utveckla detta arbete. Eftersom motion 2015/16:2396 yrkandena 1 och 2 bereds förenklat avstår jag nu från att reservera mig.

4. Motionsyrkanden som bereds förenklat, punkt 12 (L)

Tina Acketoft (L) anför:

Lagen behöver förtydligas så att kommunerna får en uttalad uppgift att arbeta brottsförebyggande. Det finns i dag skilda uppfattningar om hur långt kommunernas ansvar sträcker sig. För att skapa och upprätthålla tryggheten lokalt måste det finnas en samverkan där både kommunerna och polisen deltar. Polisens arbete med bl.a. lokala samverkansavtal och medborgarlöften bör kompletteras med att kommunernas roll får en tydligare reglering i lag. Eftersom motionerna 2015/16:1080 yrkande 16 bereds förenklat avstår jag nu från att reservera mig.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:110 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över statens möjlighet att underlätta frivilliga kommunsammanslagningar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:695 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda funktionen avseende det kommunala självstyret och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:794 av Boriana Åberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa länsstyrelserna och överföra deras uppgifter till lokala och regionala organ respektive andra statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra Skåne till försöksregion för avskaffandet av länsstyrelserna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1079 av Hans Wallmark (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införande av ett breddat kommunbegrepp i form av virtuell kommun och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1215 av Said Abdu (FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en kommunal standard i välfärdssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1226 av Jenny Petersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Region Halland bör finnas kvar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1568 av Jörgen Warborn (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Halland ska bevaras helt vid en eventuell ny indelning av län och landsting och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2182 av Lise Nordin m.fl. (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en handlingsplan för att öka antalet förtroendevalda och stärka fritidspolitikerens roll och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2358 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en kommunreform parallellt med regionreformen för landstingen med målet om starkare kommuner som kan ge sina medborgare bättre service och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2369 av Anders W Jonsson m.fl. (C):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur funktioner och ansvar för ett antal statliga uppgifter som i dag beslutas av statliga myndigheter och statens regionala organ länsstyrelsen skulle kunna föras över till motsvarande regions folkvalda parlament och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2396 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna har en avgörande roll i det lokala trygghetsarbetet, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2459 av Kristina Yngwe (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte skapa en sydsvensk storregion och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka funktioner och vilket ansvar som i dag beslutas av statliga myndigheter och länsstyrelsen som kan föras över till motsvarande regions folkvalda parlament och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2491 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge förföljda konstnärer en fristad i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2496 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att förändra förtroendeuppdragets utformning så att fler människor attraheras av det och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nyrekrytering av förtroendevalda och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ungdomars ökade möjligheter till ett aktivt deltagande i den demokratiska processen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2517 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man innan man funderar på att bilda nya regioner genomför en utvärdering av bildandet av Västra Götalandsregionen så att man i framtiden kan dra lärdom av de misstag som då gjordes och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man efter utvärderingen överväger att kompensera de kommuner i Västra Götaland som har blivit drabbade av att man inte från staten följt de ingångna avtalen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2664 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att allmänna val bör föregå bildandet av eventuella regionkommuner och storlandsting och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2786 av Jan Björklund m.fl. (FP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetenslyft för kommunerna i hbt-frågor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2832 av Kent Ekeröth m.fl. (SD):

1. Riksdagen beslutar om ändring i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar enligt förslaget i motionen.
2. Riksdagen beslutar om ändring i kommunallagen (1991:900) enligt förslaget i motionen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag till de eventuella följdändringar i andra lagar som krävs på grund av ändringarna enligt punkt 1 och 2 ovan, och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2919 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunalt ansvar för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3028 av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya regioners gränser ska tillkomma på initiativ av de direkt berörda i de områden där nya regioner ska komma till stånd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för hur funktioner och ansvar för ett antal statliga uppgifter som i dag beslutas av statliga myndigheter och statens regionala organ länsstyrelsen kan föras över till motsvarande regions folkvalda parlament och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3072 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansvaret för det lokala brottsförebyggande arbetet ska ligga på högsta politiska nivå i kommunerna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3147 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med en regionalisering av Sverige bör fortsätta och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:277 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en kommunreform med målet om starkare kommuner som kan ge sina medborgare bättre service och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:288 av Lars-Axel Nordell (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges kommuner ska kunna göra avsteg från lokaliseringsprincipen för att tillgodose en utbyggnad av bredband i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:626 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att tydliggöra Gotlands behov av särlösningar vid ett eventuellt bildande av en storregion och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydligande av kommunernas brottsförebyggande roll inom ramen för sina ansvarsområden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1119 av Anette Åkesson m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör följa slutsatsen i slutbetänkande SOU 2014:21 om att utreda att bredbandsbolag likt elbolag i vissa fall ska kunna beviljas undantag från lokaliseringsprincipen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1280 av Christian Holm Barenfeld och Pål Jonson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avvisa Indelningskommitténs förslag om storregioner och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1284 av Roland Gustbée och Katarina Brännström (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att eventuella nya landsting eller regioner måste ha lokalt och regionalt stöd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla kommuner bör få ta ställning till vilket län och landsting man vill tillhöra, även om man för närvarande inte utgör en s.k. gränskommun, och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1444 av Jenny Petersson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Halland självt ska få besluta om sin framtida regiontillhörighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att storregioner måste bygga på en bred politisk och folklig förankring och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1826 av Said Abdu (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en kommunal standard i välfärdssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1860 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man innan man funderar på att bilda nya regioner genomför en utvärdering av bildandet av Västra Götalandsregionen så att man i framtiden kan dra lärdom av de misstag som då gjordes och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man efter utvärderingen överväger att kompensera de kommuner i Västra Götaland som har blivit drabbade av att man från staten inte följt de ingångna avtalen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2179 av Anders Forsberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Indelningskommitténs förslag om storregioner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkomröstningar om förslagen till regioner och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2308 av Jörgen Warborn (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Halland ska bevaras helt vid en eventuell ny indelning av län och landsting och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur kommunallagen kan ses över för att möjliggöra för kommuner att ta det operativa ansvaret för ABT-boenden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2530 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra nödvändiga justeringar i kommunallagen så att lokaliseringprincipen inte står i vägen för att bygga bredband över kommungränser i de fall då det är den samhällsekonomiskt bästa lösningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2648 av Camilla Waltersson Grönvall och Maria Stockhaus (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avskaffande av hinder mot fiberutbyggnad och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3014 av Krister Hammarbergh (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Länsstyrelsen i Norrbotten ska ha fortsatt regionalt utvecklingsansvar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att landstingen i de fyra nordligaste länen bör kvarstå i sin nuvarande indelning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3109 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner som så önskar ska kunna utgöra testarenor för olika typer av regelförändringar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansvaret för det lokala brottsförebyggande arbetet ska ligga på högsta politiska nivå i kommunerna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förändring av kommunallagens lokaliseringsprincip för kommunala stadsnät och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med en regionalisering av Sverige bör fortsätta och tillkännager detta för regeringen.